

Buletin Informativ 16-31 iauarie 2020

CUPRINS

SERVICIILE CALM ȘI MODELE DE BUNE PRACTICI ALE NORVEGIEI AU FOST PREZENTATE PRIMARILOR LA PRIMUL MANDAT.....	2
CALM LA ÎNTREVEDEREA PRIMARILOR CU GUVERNUL: „NU MAI AVEM TIMP, E NEVOIE DE ACȚIUNI CONCRETE”	4
REZULTATE ȘI NOI OBIECTIVE PENTRU APL ÎN NOUL NUMĂR AL ZIARULUI „VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE”	6
ELITA CAKULE: „MĂ FASCINEAZĂ ENTUZIASMUL CU CARE PRIMARIII LA PRIMUL MANDAT AU ACCEPTAT ACEASTĂ PROVOCARE”	8
VALERIU LAZARENCO, PRIMAR DE LEUȘENI, TELENEȘTI: „ÎMI DORESC CA OAMENII SĂ FIE MÂNDRI DE FAPTUL CĂ M-AU ALES”	10
CALM ÎN CADRUL CNI: „FUNȚIONARIII PUBLICI POT FI ȘI CONSILIERI LOCALI”	12
SERGIU ANDRONACHI: „ORAȘUL CIMIȘLIA ARE NEVOIE DE OAMENI”	13
PRIMARUL DE COJUȘNA, STRĂȘENI IGOR CRĂCIUN: „AM DECIS SĂ CANDIDEZ PENTRU A CONTRIBUI LA DEZVOLTAREA LOCALITĂȚII NOASTRE”	15
PRIMARUL COMUNEI PÂRLIȚA, UNGHENI LIUDMILA NISTOR: „CONSIDER CĂ UN PRIMAR BUN ESTE ACEL CARE CAUTĂ ȘI GĂSEȘTE BANI PENTRU A DEZVOLTA LOCALITATEA”	16
PRIMARUL DE EGORENI, SOROCA VICTOR MUTRUC: „ÎN PRIMĂRII TREBUIE SĂ AVEM POSIBILITATEA DE A ANGAJA MĂCAR O PERSOANĂ RESPONSABILĂ DE SCRIEREA PROIECTELOR”	18
PRIMARUL SATULUI RĂDULENII VECHI, FLOREȘTI IURIE RADU: „NU VOM REUȘI PEA MULTE ATÂT TIMP CÂT NU AVEM O DESCENTRALIZARE ADEVĂRATĂ”	20
PRIMARUL COMUNEI CHIȚCANII VECHI, TELENEȘTI SERGIU CUCU: „CRED CĂ OAMENII MI-AU ACORDAT VOTUL DE ÎNCREDERE PENTRU A SOLUȚIONA MĂCAR O PARTE DIN PROBLEMELE LOR”	22
IURIE POTORAC, PRIMARUL COMUNEI CUHUREȘTII DE JOS, FĂLEȘTI: „VOM REUȘI AVÂND SUSȚINEREA GUVERNULUI ȘI A BĂȘTINAȘILOR CARE AU PLECAT”	24
LIUDMILA ZDRAGUȘ, PRIMAR DE ȘTEFĂNEȘTI, FLOREȘTI: „CU CALM VORBIM ÎN ACEEAȘI LIMBĂ, CEEA CE NU REUȘIM MEREU ÎN RELAȚIILE CU INSTITUȚIILE STATULUI”	25
GALINA BURDUJA, PRIMAR DE LUNGA, FLOREȘTI: „E MAI GREU SĂ FII PRIMAR DECÂT MILITAR”	27

SERVICIILE CALM ȘI MODELE DE BUNE PRACTICI ALE NORVEGIEI AU FOST PREZENTATE PRIMARILOR LA PRIMUL MANDAT

Joi, 16 ianuarie, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a organizat pentru primarii la primul mandat o sesiune de informare privind rolul asociației în reforma APL, susținerea aleșilor locali și dezvoltarea comunităților locale. De asemenea, edilii au avut posibilitatea să cunoască experiența și bunele practici ale Norvegiei în acest domeniu de administrare publică. La eveniment au participat peste 100 de primari de sate, comune și orașe din majoritatea raioanelor Republicii Moldova, experți ai CALM, dar și ai Asociației Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS).

Președintele CALM Tatiana Badan i-a felicitat pe noii aleși locali cu ocazia victoriei obținute în alegeri, menționând că Congresul Autorităților Locale din Moldova este un bun partener pentru toți reprezentanții APL, indiferent de culoarea politică sau viziunile acestora. „Ne bucură prezența Dvs în număr atât de mare la eveniment. Acest lucru denotă faptul că Congresul Autorităților Locale din Moldova este o instituție credibilă, dar și un partener de nădejde al APL. Pentru a avea rezultate este importantă unitatea noastră, deoarece numai împreună vom putea contribui la soluționarea problemelor specifice tuturor comunităților.”

În cuvântul său de salut, Elita Cakule, director de programe internaționale din cadrul Asociației Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS) i-a felicitat pe primari pentru că au decis să vină în această funcție nobilă, dar și pentru faptul că au fost aleși de către cetățeni. Elita Cakule i-a asigurat pe edili de tot sprijinul din partea asociației pe care o reprezintă, susținere oferită prin intermediul CALM.

Valentin Guțan, primar la al nouălea mandat al orașului Cricova le-a spus colegilor săi mai tineri că dacă au fost aleși înseamnă că sunt printre cei mai buni reprezentanți ai comunităților lor. „Pentru a avea succes în activitate pe primul plan trebuie să fie interesul cetățeanului. În alte

condiții șanse de succes nu sunt", a afirmat primarul decorat cu cea mai înaltă distincție de stat – Ordinul Republicii. Valentin Guțan le-a spus bun-venit în cadrul CALM noilor aleși locali și le-a dorit ca aceștia să domnească în comunitățile lor la fel ca Ștefan cel Mare, măcar 47 de ani!

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a vorbit despre rolul asociației în activitatea APL. „Esența CALM este de a uni oamenii, nu de a-i dezbină, lucru demonstrat în perioada celor aproape zece ani de activitate. Vocea CALM este auzită la nivel central dar și pe arena internațională, este important să fiți activi și împreună să contribuim la consolidarea autonomiei locale și a descentralizării. ”

Viorel Furdui a explicat care sunt direcțiile de activitate ale CALM, rezultatele și obiectivele asociației. „Aveți posibilitatea să activați în alte condiții decât predecesorii Dvs. Avem mult de lucru, dar nu putem să nu constatăm că s-au făcut pași importanți pentru a avea posibilitatea să reparați niște drumuri, prin distribuirea banilor din Fondul Rutier, să aveți mai multe venituri în bugetele locale, pentru ca salariile aleșilor locali să fie majorate, etc. Mă bucur să văd că vine o generație activă de primari și sunt convins că veți face față tuturor provocărilor.”

Elita Cakule, directorul de programe internaționale din cadrul Asociației Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS) le-a vorbit participanților despre cum funcționează instituția pe care o reprezintă, serviciile pe care le oferă membrilor KS, mecanismul de consultare internă, dar și între Guvernul Norvegiei și KS, reforma administrației publice locale din Norvegia și asistența KS pentru municipalități în procesul de amalgamare.

Directorul de programe internaționale din cadrul Asociației Autorităților Locale și Regionale din Norvegia Elita Cakule și consilierul superior din cadrul aceleiași instituții Bjorn Rongevaer au răspuns la întrebările aleșilor locali din Republica Moldova. Vorbind despre reforma APL din Norvegia, Elita Cakule a afirmat că pentru a avea rezultate în cazul unei reforme administrativ-teritoriale este necesar de a crea condiții pentru cetățeni prin asigurarea, în primul rând, a unei infrastructuri dezvoltate.

Experții CALM au prezentat serviciile pe care le reprezintă și de care pot beneficia autoritățile locale: Serviciul de Asistență pentru APL și prestatorii mici de aprovizionare cu apă (SOMAS); Serviciul de Asistență Juridică; Serviciul de Asistență Economică și Financiară; Serviciul Migrație și Dezvoltare; Serviciul Scrierea și Administrarea de Proiecte; Serviciul Asistență/Expertiză în Domeniul Social; Serviciul Comunicare și Relații Publice, etc.

Primarii s-au arătat interesați de toate serviciile pe care le prestează CALM, menționând și despre necesitatea implicării băștinașilor care s-au stabilit cu traiul peste hotarele Republicii Moldova în procesul de dezvoltare a comunităților. Aleșii locali au aflat mai multe despre cum poate fi transformată migrația în oportunitate, cum pot fi create asociațiile de băștinași și cum pot fi motivați migranții să se implice în acest proces.

Serviciul de Comunicare al CALM

CALM LA ÎNTREVEDEREA PRIMARILOR CU GUVERNUL: „NU MAI AVEM TIMP, E NEVOIE DE ACTIUNI CONCRETE”

La 22 ianuarie, primarii din Republica Moldova au participat la o întrevedere cu membrii Guvernului Ion Chicu și alți reprezentanți ai autorităților centrale. Președintele Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) Tatiana Badan a salutat această inițiativă menționând însă că pentru a putea schimba lucrurile este nevoie de un dialog consolidat, instituționalizat și permanent între Guvern și APL/CALM. Președintele CALM a afirmat că în cadrul acestui dialog CALM poate oferi soluții la multiplele curențe din domeniul APL.

Tatiana Badan a punctat câteva din probleme de ordin strategic și general pe care CALM le-a colectat în ultima perioadă de timp din teritoriu și care afectează grav activitatea APL și dezvoltarea locală, inclusiv în domeniile aprovizionării cu apă, gestionare deșeurilor, iluminat stradal etc. „Una dintre problemele-cheie ale APL sunt resursele financiare destul de limitate. Autonomia financiară locală și un sistem hipercentralizat al finanțelor publice din Republica Moldova limitează enorm dezvoltarea locală, dar și cea națională. Sistemul actual de finanțare a APL este unul depășit și total necorelat cu competențele proprii extrem de costisitoare atribuite APL, mai ales în domeniul drumurilor, aprovizionării cu apă, deșeurilor, social etc. Competențe sunt, iar venituri și bază fiscală locală nu.”

De asemenea, președintele CALM a constatăm că acordarea recentă a unor cote mai mari din impozitul pe venitul persoanelor fizice, deși a fost un pas înainte, totuși nu a avut efectul scontat deoarece aceste inițiativă nu au fost susținute de alte măsuri concomitente de lărgire a bazei fiscale locale, propuse de CALM, inclusiv acordarea direct bugetelor locale a unei părți din impozitul pe venitul persoanelor juridice. „În afară de aceasta, pe umerii APL a fost pusă majorarea salariilor, ceea ce a redus enorm efectele de dezvoltare a acestei schimbări. Prin urmare, în perioada următoare, această direcție trebuie să devină una prioritară, deoarece de progresul în acest domeniu depinde și progresul în soluționarea altor probleme ale APL.”

Un alt subiect abordat de președintele CALM a fost sistemul de salarizare neconform și inechitabil al funcționarilor/angajaților din cadrul APL. „Efectul negativ al hipercentralizării și-a spus cuvântul și în acest domeniu. Situația actuală este gravă și inechitabilă. Sunt vizate astfel de categorii precum secretarii Consiliilor locale, contabilii, percepătorii fiscali, specialiștii funciari etc. Problema cadrelor din APL devine catastrofală”, a atenționat Tatiana Badan.

Președintele CALM și-a exprimat speranța că împreună cu reprezentanții Guvernului se vor identifica soluții la acestea, dar și alte probleme, altfel vom pierde ultimii specialiști calificați din administrația locală. Tatiana Badan a fost de părere că o soluție în acest caz ar fi descentralizarea sistemului de salarizare la nivel local și acordarea unei mai mari flexibilități pentru APL în tot ce înseamnă remunerare și angajare. „Noi cu acești cinci-șase oameni de la primărie scriem proiecte, cu ei și cu resursele mici pe care le avem încercăm să soluționăm problemele oamenilor din comunitățile noastre. Nu putem să mai așteptăm ani de zile până când aceste probleme vor fi soluționate.”

Finanțarea drumurilor locale/comunale, a grădinițelor, procedura anevoioasă și costisitoare de defrișare a copacilor, utilizarea resurselor naturale, procesul de delimitare a bunurilor imobile/terenurilor, scutirile unilaterale la impozitele și taxele locale acordate de Parlament /Guvern fără acoperire financiară și pierderile din bugetele locale, examinarea unor măsuri de consolidare a bazei fiscale, garanții sociale pentru aleșii locali au fost alte subiecte abordate de primarii prezenți la întrevederea cu membrii Cabinetului de Miniștri.

Tatiana Badan a menționat că primarii sunt temelia unui stat sănătos iar în spatele acestora sunt cetățenii. „Trebuie să găsim împreună soluții”, a punctat președintele CALM.

Premierul Ion Chicu a afirmat că evenimentul de astăzi este inițierea unui dialog constructiv. „Sunt de acord că nu mai putem aștepta nici până în 2022, nici până în 2023, iată de ce propunerea Guvernului este de a începe cu toții să muncim. Problemele sunt foarte multe dar dacă doar le constatăm ele nu se vor soluționa de la sine.” Ion Chicu a salutat intenția CALM-ului de a avea acest dialog, inclusiv instituționalizat, afirmând că în perioada imediat următoare va avea o întrevedere cu CALM.

Serviciul de Comunicare al CALM

REZULTATE ȘI NOI OBIECTIVE PENTRU APL ÎN NOUL NUMĂR AL ZIARULUI „VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE”

PENTRU O AUTONOMIE LOCALĂ ȘI DESCENTRALIZARE REALĂ!

www.calm.md
www.facebook.com/calm.md
e-mail: info@calm.md

VOCEA

AUTORITĂȚILOR LOCALE

BULETINUL INFORMATIV AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA nr. 1 (70), 2020

EVENIMENTUL ANULUI: MAI MULTE IMPOZITE PE VENIT, ÎN BUGETELE LOCALE!

Eforturile insistente ale CALM de promovare a intereselor APL din Republica Moldova s-au soldat cu succes. Modificarea Legii privind finanțele publice locale, proiect la baza căruia au stat propunerile concrete ale CALM privind consolidarea autonomiei financiare a APL, a fost votat în Parlament. Pașim în noul an cu certitudinea că primarii, majoritatea covârșitoare a cărora sunt parte a familiei CALM, pot conta pe creșterea veniturilor bugetelor locale și, implicit, pe o dezvoltare stabilă și robustă a localităților.

TROFEUL ANULUI CALM, PREMIAT PENTRU COOPERAREA CU ROMÂNIA!

În cadrul Galei Premiilor TVR Moldova, Congresul Autorităților Publice Locale din Moldova a obținut Premiul pentru cooperare cu România! Premiul a fost înmănat de către Constantin Toma, primarul municipiului Buzău, membru în Comitetul Director al Asociației Municipiilor din România.

Gala Premiilor TVR Moldova
GALA PREMIILOR TVR MOLDOVA

Primul număr din acest an al ziarului „Vocea Autorităților Locale” aduce în atenția publicului unele dintre rezultatele autorităților publice locale din anul care tocmai s-a încheiat. O realizare de care ne bucurăm este faptul că în bugetele locale vor veni mai multe venituri. Nu putem să nu apreciem distincția oferită de TVR Moldova Congresului Autorităților Locale din Moldova pentru cooperarea cu România. Menționăm doar că în ultimii ani, datorită cooperării CALM cu asociațiile autorităților locale din România au avut loc sute de înfrățiri între comunitățile locale din cele două state, iar recunoașterea de către o instituție din România a acestei realități ne responsabilizează și mai mult.

Primarii CALM au fost premiați pentru cele mai bune practici implementate în 2017 și 2018. Care sunt aceste practici aflăm în noua ediție a ziarului „Vocea Autorităților Locale”

În ultimul trimestru al anului trecut CALM a participat la o nouă sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei iar reprezentanții acestei instituții europene au întreprins o vizită de post-monitorizare în Republica Moldova. Care au fost subiectele abordate în cadrul acestor evenimente citim la paginile doi și trei ale ziarului.

Primarii sunt forța ce a generat rezultatele pe care le au partidele – este concluzia directorului executiv al CALM Viorel Furdui și a directorului executiv ADEPT Iurie Boțan desprinsă din cadrul emisiunii Regionaleii (detalii aflăm de la pagina 4 a ziarului).

După alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, CALM a avut mai multe întrevederi cu primarii din teritoriu. Aceste evenimente sunt reflectate la paginile 5-7. Care a fost motivul întrevederii ce a avut loc în Serbia a femeilor-primar din Sud-Estul Europei, dar și a experților NALAS din domeniul apei și sanitației aflăm la paginile 8 și 9.

La rubrica „Ai noștri, ca brazil” vă invităm să-i cunoașteți pe președintele raionului Dondușeni Valentin Cebotari; primarul municipiului Bălți Renato Usatîi; primarul orașului Telenești Vadim Lelic; primarul orașului Ocnița Victor Artamaniuc; primarul de Peresecina, Orhei Valentina Buzu; primarul de Mereșeuca, Ocnița Emilia Albu; primarul de Ciorești, Nisporeni Valeriu Guțu; primarul de Cărpineni, Hâncești Ion Cărpineanu; primarul comunei Stăuceni Alexandru Vornicu; primarul orașului Călărași Ion Olari; primarul comunei Gangura Ialoveni Marcel Bobeica; primarul orașului Criuleni Mihail Sclifos; primarul de Cotiujeni, Briceni Mihai Ursu ; primarul comunei Berlinți, Briceni Viorica Oleinic; primarul de Corbu, Dondușeni Victor Slipenchi; primarul comunei Larga, Briceni Radu Urechean; primarul comunei Colicăuți, Briceni Lillian Țapu; primar de Cernoleuca, Dondușeni Ala Mazureac; primarul de Sauca, Ocnița Iraidă Jitari; primarul de Plop, Dondușeni Aureliu Guțan.

Acestea, dar și alte subiecte de interes pentru APL, dar și pentru toți cetățenii cărora le pasă de comunitățile lor aflăm în noul număr al ziarului „Vocea Autorităților Locale”. Oamenii informați sunt puternici”

Ana Moraru, Serviciul de Comunicare al CALM

Ziarul poate fi accesat la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5827&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/Rezultate-i-noi-obiective-pentru-APL-in-noul-numar-al-ziarului-Vocea-Autoritatilor-Locale>

ELITA CAKULE: „MĂ FASCINEAZĂ ENTUZIASMUL CU CARE PRIMARIII LA PRIMUL MANDAT AU ACCEPTAT ACEASTĂ PROVOCARE”

Elita Cakule este director de Programe Internaționale în cadrul Asociației Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS). În perioada 15-17 ianuarie expertul norvegian împreună cu colegul său Bjorn Rongevaer, consilier superior în cadrul aceleiași instituții au întreprins o vizită de studiu în Republica Moldova. Cei doi experți au avut întreveneri cu colegii de la CALM, dar și cu primarii la primul mandat cărora le-au împărtășit din experiența APL din Norvegia. Elita Cakule a explicat pentru calm.md care este rolul unei asociații în activitatea APL, cum funcționează asociația autorităților locale din Norvegia, dar și cât de greu sau de ușor se identifică un consens în dialogul cu autoritățile centrale din Norvegia.

Primarii la primul mandat au venit din toată republica pentru a se întâlni cu CALM...

Elita Cakule: Întrunirea cu primarii la primul mandat mi-a creat o impresie puternică. Poate acești oameni nu sunt noi în politică, dar în această calitate de aleși locali sunt pentru prima dată. Au venit din toată Republica Moldova pentru a se întâlni cu CALM, ceea ce demonstrează că asociația Dvs este importantă pentru ei. Îi respect foarte mult deoarece cunoscând lucrurile, condițiile, posibilitățile și impedimentele au ales să candideze, și-au asumat această responsabilitate, iar entuziasmul cu care acceptă această provocare mă fascinează deoarece așa cum am auzit în cadrul evenimentului probleme și întrebări sunt foarte multe care ajung pentru acești patru ani și chiar mai mult.

De ce autoritățile locale au nevoie de o asociație a lor?

Elita Cakule: În Republica Moldova unitățile administrativ-teritoriale sunt mici, chiar și în cazul municipalităților mai mari fiecare are doar o voce. Pentru ca toate vocile să se transforme în una singură și să aibă o altă putere este nevoie de CALM. Pe de altă parte, aceasta este o platformă

pentru primarii care au fost aleși pentru prima dată dar și pentru cei care au deja o anumită experiență. Uneori, în funcția de conducător te simți singur iar având această platformă cum este CALM simți sprijinul colegilor. Aceasta este o platformă unde colegii primari se pot întâlni și se pot convinge că și alți colegi se confruntă cu aceleași probleme, pot identifica practici care ar putea fi însușite și desigur, prin intermediul asociației voastre, a experților, pot primi un sfat, ajutor și astfel pot soluționa o problemă sau alta, acest element este unul foarte important. Totodată, sunt pentru a patra oară în Republica Moldova și observ că în tot acest timp CALM a crescut nu doar ca număr de experți, dar și s-a maturizat, s-au schimbat și abordările în cazul activității Dvs, ceea ce ne bucură deoarece aveți experți profesioniști în diverse domenii și astfel aveți puterea și capacitatea de a înțelege lucrurile, de a oferi mai multe posibilități pentru comunitățile locale. Ne dorim ca dezvoltarea să aibă loc temeinic. Întrevederea de ieri a fost importantă și pentru a arăta cine sunteți, ce puteți oferi, lucru pe care l-ați făcut, iar reprezentanții APL să înțeleagă că puteți exista doar depinzând unii de alții, deoarece și de dorința primarilor de a vă susține depinde cât de bun și profesionist va fi CALM. Trebuie de lucrat pentru a identifica direcțiile comune de activitate, pentru a plăti cotizațiile și astfel, cu cât mai puternici veți fi voi ca și asociație cu atât mai puternice vor deveni APL-urile, iar cu cât mai puternice vor fi APL-urile cu atât mai puternici veți fi voi.

Și cu cât mai puternice vor fi APL-urile cu atât mai dezvoltat va fi statul.

Elita Cakule: Absolut, deoarece oamenii locuiesc în aceste comunități locale. Acesta este primul nivel unde începe viața, unde cetățenii merg cu problemele și doleanțele lor. Este primul nivel unde oamenii pot vedea că ei pot contribui la luarea deciziilor în cadrul acestui nivel de guvernare.

Povestiți-ne despre asociația pe care o reprezentați Dvs?

Elita Cakule: Nu diferă foarte mult de CALM. În actuala formulă activăm din 1972. În acel moment s-au unit două organizații istorice: a orașelor și a localităților rurale care, la rândul lor, au fost create în anii 1903 și 1907, așa că acest proces este unul de durată. Sigur că noi suntem un pic mai mulți decât voi, la ora actuală în KS lucrează circa 260 de persoane, sediul central e în Oslo dar avem și birouri în regiuni. La fel ca și voi, reprezentăm vocea autorităților locale, conlucrăm cu APL pentru a dezvolta serviciile și a le face mai eficiente, lucrăm la reformele din domeniu.

În dialogul cu autoritățile centrale ale statului găsiți ușor consens sau mai?

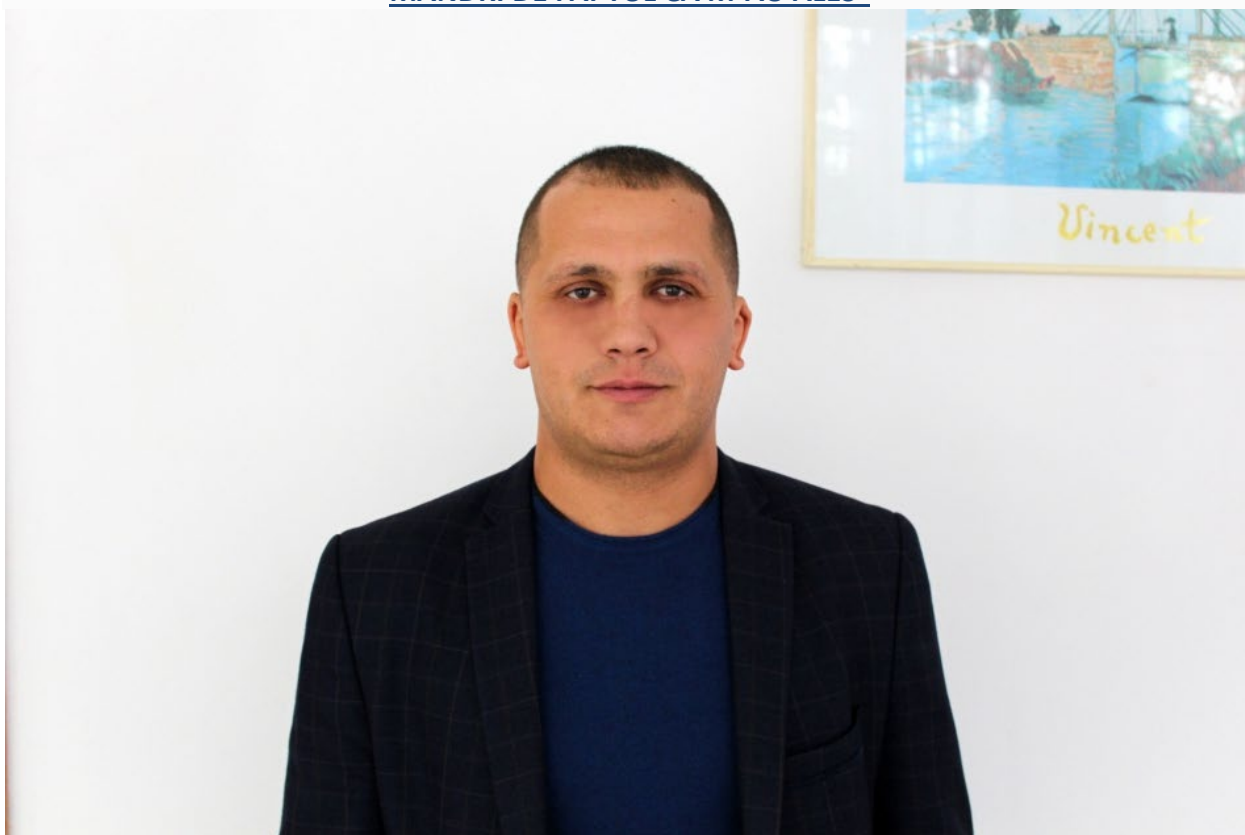
Elita Cakule: Când și cum. Pe noi ne ascultă dar acest lucru nu înseamnă că autoritățile centrale vor face așa cum solicităm noi. Și în Norvegia aceste procese sunt de durată și chiar dacă nu reușim să ajungem la un consens e important de a prezenta poziția noastră și de a identifica o soluție. **Un principiu al tuturor partidelor din Norvegia și al tuturor nivelelor de administrare din cadrul APL este că indiferent de zona în care locuiesc, oamenii trebuie să beneficieze de aceleași servicii și aceeași calitate a acestora.** Deși avem acest consens, există viziuni diferite despre cum să atingem aceste obiective, iar acesta deja este un bun start pentru a lucra la identificarea soluțiilor. Dacă și în Republica Moldova ar exista principii pe care să le accepte toate partidele politice, ați avea niște valori care pot unifica atât partidele, cât și oamenii, dar și diversele niveluri de administrare și acest lucru ar putea genera o dezvoltare rațională a statului.

De ce ați ales să susțineți autoritățile locale din Republica Moldova?

Elita Cakule: Suntem interesați ca în domeniul în care activăm administrarea să fie mai bună nu doar în țările din Europa deoarece depindem unii de alții. Din acest motiv interesul Norvegiei, dar și a celorlalte țări din Europa este ca și alte state să aibă o bună administrare. Dacă putem să împărtășim din experiența noastră și avem acest spirit de solidaritate, iar Guvernul Norvegiei în colaborare cu Guvernul de la Chișinău au aceleași direcții de cooperare în domeniul bune guvernări, înseamnă că interesele Ministerului Afacerilor Externe din Norvegia și interesele noastre de la nivel local coincid.

Vă mulțumim!

VALERIU LAZARENCO, PRIMAR DE LEUȘENI, TELENEȘTI: „ÎMI DORESC CA OAMENII SĂ FIE MÂNDRI DE FAPTUL CĂ M-AU ALES”

Valeriu Lazarenco este primar la primul mandat în satul Leușeni, raionul Telenești.

Din 2013 până în 2019 a activat în calitate de jurist în cadrul Consiliului raional Telenești. Își dorește să făurească o viață mai bună pentru consătenii săi, iar determinarea sa și susținerea oamenilor ne face să credem că va reuși să realizeze ceea ce își propune.

Cum credeți că ați putea să schimbați viața oamenilor?

Valeriu Lazarenco: În această perioadă scurtă de când sunt în fruntea satului cred că am demonstrat că lucrurile bune se fac doar împreună, nu este corectă percepția unora că doar primarul trebuie să facă. Dacă mobilizezi oameni să contribuie la realizarea unor obiective atunci ei vor fi cointeresați ca acele lucruri să aibă durabilitate. Mă responsabilizează faptul că oamenii mă respectă și de câte ori am venit cu propunerea de a face ceva în comun toți m-au susținut.

Am văzut că sunteți foarte activ pe rețelele de socializare....

Valeriu Lazarencu: Unii dintre consilieri au propus să creăm o pagină web a primăriei. Deoarece consider important să economisim orice leu am menționat că nu este atât de necesar de creat un asemenea site, mai ales că este nevoie de o persoană salarizată care să gestioneze această pagină. Am decis că este mai simplu de creat o pagină pe rețeaua de socializare Facebook unde foarte multă lume este activă pentru că un obiectiv de-al meu în campanie a fost să asigurăm transparență în activitatea APL. Oamenii trebuie să cunoască ce se întâmplă în localitate, nu doar cei de pe loc, dar și cei care sunt departe de casă. De Crăciun am fondat Asociația Băștinașilor din Leușeni obiectivul fiind de a implica și diaspora în procesul de administrare a localității, în realizarea unor proiecte. Mă bucură faptul că oamenii sunt foarte receptivi, mulți mă telefonează și mă felicită pentru această inițiativă afirmând că demult era necesară și implicarea lor în aceste procese din comunitatea natală. Avem un sat foarte frumos, cu locuri pitorești, în zona codrilor, cu multe plantații de vii, avem și o fabrică de vin care începe să se dezvolte, deja vinurile produse în Leușeni ajung și pe piața din UE.

Aveți unde să distribuiți și strugurii?

Valeriu Lazarencu: Problema este majoră deoarece prețul de achiziție a strugurilor este mic. Recent am avut o întrevedere cu directorul fabricii de vin pentru a afla care sunt problemele cu care se confruntă, din ce motive a stagnat activitatea acestuia etc. Embargoul din 2006 i-a falimentat pe mulți producători de vinuri, piața rusă fiind și astăzi una instabilă. Pe lângă aceasta, produsele exportate în Federația Rusă nu sunt achitate la momentul livrării acestora ci doar după realizare, ceea ce presupune iarăși niște riscuri și restanțe la achitarea salariilor.

Această fabrică de vinuri ar putea genera o anumită creștere economică în localitate...

Valeriu Lazarencu: Bineînțeles. Împreună cu directorul am convenit să ne implicăm în dezvoltarea acestei fabrici de vinuri. Recent am văzut că IFAD-ul acordă proiecte în valoare de până la 200 mii de euro pentru reabilitarea drumurilor în zonele unde își desfășoară activitatea agenții economici, a bazinelor acvatice. Ne propunem să aflăm care sunt aceste posibilități de finanțare deoarece infrastructura drumurilor lasă de dorit și nu permite deplasarea mașinilor mari. Dacă vom soluționa problema infrastructurii va fi posibil de deschis o linie de îmbuteliere la Leușeni. Există inițiativă de a deschide și un minihotel pentru a dezvolta și turismul rural.

Cum ați vrea să arate Leușeniul după patru ani de activitate a Dvs în calitate de primar?

Valeriu Lazarencu: Vreau să demonstrez oamenilor că acești patru ani nu au fost pierduți în zadar. Vreau ca oamenii să fie mândri de faptul că m-au ales. Nu știu dacă voi candida pentru un alt mandat dar vreau să rămân în istoria satului nu doar ca primar, ci și ca o persoană care a schimbat anumite lucruri, iar oamenii să aibă ce le arăta copiilor lor și să fie convinși că nu au făcut o alegere greșită.

Vă mulțumim!

CALM ÎN CADRUL CNI: „FUNCTIONARIII PUBLICI POT FI ȘI CONSILIERI LOCALI”

Expertul Viorel Rusu, reprezentantul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) în cadrul Consiliului Național de Integritate (CNI) a abordat în cadrul ședinței din 14 ianuarie subiectul privind necesitatea interpretării corecte a legislației din domeniul administrației publice locale, în special fiind vorba despre incompatibilități cu funcția de ales local.

Sesizarea a fost făcută în contextul în care în multe cazuri inspectorii de integritate aplică restrictiv prevederile legislației în vigoare. În special, este vorba despre condițiile în care consilierii Consiliilor locale pot fi și funcționari publici. Potrivit expertului CALM, legea prevede că funcționarul nu poate fi consilier în Consiliul local aflat în subordine, dar poate fi consilier în alt Consiliu local. Totuși, inspectorii de integritate interpretează uneori aceste prevederi și consideră că funcționarul nu poate fi și consilier local. „Legea privind statutul alesului local reglementează în alt mod aceste aspecte, există și o lege de interpretare aprobată de Parlament în ceea ce privește condițiile în care funcționarii publici pot activa și în calitate de consilieri locali”, a explicat Viorel Rusu.

CALM consideră că este necesar de a aplica corect legislația, ceea ce înseamnă că funcționarul public poate fi și consilier local în cazul în care acesta nu este funcționar în autoritatea executivă subordonată Consiliului respectiv. Spre exemplu, acesta poate fi funcționar în cadrul unei Primării și în același timp poate fi consilier în Consiliul raional. Opinia CALM a fost expediată tuturor membrilor săi. Problema constă în faptul că Autoritatea Națională de Integritate uneori interpretează legislația afirmând că, în general, un funcționar nu poate fi și consilier.

Viorel Rusu a menționat că în aceste condiții există riscul să rămânem fără consilieri în Consiliile locale. Totodată, funcționarii sunt persoane bine pregătite pentru a ocupa și funcția de consilier. „Incompatibilitatea ar exista în cazul în care ar activa în calitate de consilier în cadrul unui Consiliu de același nivel”, a declarat expertul CALM.

Reieșind din cele menționate mai sus, CALM a solicitat Consiliului de Integritate să fie organizate cursuri de instruire de către Academia de Administrare Publică sau unele instituții universitare

pentru ca inspectorii de integritate să aplice corect prevederile legislației privind incompatibilitățile funcțiilor de aleși locali.

Serviciul de Comunicare al CALM

SERGIU ANDRONACHI: „ORAȘUL CIMIȘLIA ARE NEVOIE DE OAMENI”

Sergiu Andronachi este noul primar al orașului Cimișlia. A fost militar, specialist în cadrul Agenției de Dezvoltare Sud, a activat și la Întreprinderea municipală Servicii Publice Cimișlia. Într-un interviu pentru calm.md ne spune de ce are nevoie Cimișlia pentru a se dezvolta, în ce măsură schimbările de la nivel local depind de politicile de la nivel central și dacă are modele printre colegii săi primari.

De ce v-ați dorit să deveniți primar?

Sergiu Andronachi: Pentru viitorul copiilor mei și a celorlalți copii din Cimișlia. Cred că pot contribui la dezvoltarea acestui oraș cu idei inovative, cu sârguință și devotament.

Dorințele coincid cu posibilitățile pe care le aveți?

Sergiu Andronachi: Cred că este important să ne conducem de principiul bate și îți se va deschide.

De ce are nevoie la ora actuală orașul Cimișlia?

Sergiu Andronachi: Are nevoie de oameni deoarece pleacă mulți. Trebuie să le creăm condițiile necesare: rețeaua de apeduct, canalizare, managementul deșeurilor, transport public, terenuri de joacă pentru copii, susținerea agenților economici, a sportului etc.

Sunt primari cu mai multe mandate care au reușit să dezvolte localitățile lor și care ar fi un model pentru Dvs?

Sergiu Andronachi: În primul rând, este vorba despre primarul satului Selemet, Cimișlia, Tatiana Badan. Un astfel de primar mi-aș dori să fiu și eu – să găsesc soluții la toate problemele care există în comunitate.

Cum credeți, îi este mai greu să activeze unui primar de sat sau de oraș?

Sergiu Andronachi: Problemele sunt similare. Satul e mai mic și reușești să atragi sume mai mici, la oraș poate reușești să ai investiții mai mari dar oricum nu suficiente. Cred că mai mult depinde de implicarea alesului local și de dorința de a produce unele schimbări.

Cât de mult depind aceste schimbări de susținerea autorităților centrale?

Sergiu Andronachi: Sunt domenii pe care statul le susține, cum ar fi distribuirea banilor din Fondul Rutier, faptul că 100% din impozitul pe venitul persoanelor fizice va rămâne în bugetele satelor iar 50% vor rămâne la orașe, susținerea grădinițelor etc. Sigur că ar mai fi loc de mai bine, totuși chiar și majorarea salariilor în domeniu ne dă speranțe că lucrurile se vor schimba.

Despre CALM ce părere aveți?

Sergiu Andronachi: CALM-ul a fost, este și va fi un pilon de bază în relațiile dintre nivelul central și cel local. Se depune o muncă extraordinar de mare la soluționarea problemelor. Fiind în funcția de primar de trei luni de zile nu o singură dată m-am adresat experților de la CALM, era o problemă în domeniul cadastru și aceasta a fost soluționată. Mai am câteva neclarități și fiind la întreprinderea organizată de CALM pentru primarii de la primul mandat am înțeles că pot să mă adresez și în aceste cazuri la CALM. Eu astăzi mi-am dat seama că la CALM sunt mult mai mulți specialiști decât credeam. Cred că ar trebui să aveți și un specialist în achiziții publice deoarece noi putem comite niște greșeli în cadrul acestui proces care nu neapărat depind de noi și ar fi bine să avem cu cine să ne consultăm.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL DE COJUȘNA, STRĂȘENI IGOR CRĂCIUN: „AM DECIS SĂ CANDIDEZ PENTRU A CONTRIBUI LA DEZVOLTAREA LOCALITĂȚII NOASTRE”

Igor Crăciun a devenit primar al satului Cojușna, Strășeni. Din 2011 și până în 2019 a fost viceprimar în aceeași localitate. În calitate de ales local își propune să stabilească noi parteneriate cu colegi din România pentru că datorită APL din Dudeștii Noi, Timiș dar și susținerii Guvernului României a devenit posibilă deschiderea a două grupe în grădinița „Poienița” din Cojușna.

Experiența acumulată în funcția de viceprimar vă ajută în noua calitate?

Igor Crăciun: Am învățat multe în cele două mandate de viceprimar, am fost responsabil de două proiecte mari: conservarea energiei termice la gimnaziul din localitate și schimbarea acoperișului la grădinița nr.1 „Poienița”. M-am implicat în dezvoltarea infrastructurii localității noastre și am înțeles că nu este de ajuns să fii viceprimar, pentru a depune sau a coordona unele proiecte este nevoie și de putere decizională, ceea ce eu nu aveam și eram cumva obstrucționat în luarea anumitor decizii. Am decis să candidez pentru a putea lua anumite decizii benefice pentru localitatea noastră.

Cojușna este o localitate mare, cu potențial...

Igor Crăciun: Până la efectuarea ultimului recensământ aveam peste 7 mii de locuitori și mai mult de 2400 de gospodării. Avem foarte mulți agenți economici în Cojușna, acum purtăm negocieri cu încă vreo câțiva agenți economici care doresc să-și lanseze afaceri.

Aveți și parteneriate cu localități din România...

Igor Crăciun: Da, din partea APL din Dudeștii Noi, Timiș, România am beneficiat de susținere și astfel am putut să deschidem o nouă grupă la grădinița „Poienița” din Cojușna. Încă o grupă în aceeași instituție a fost deschisă datorită Guvernului României.

Ce vă doriți cel mai mult să realizați în Cojușna?

Igor Crăciun: În campania electorală am spus că ne propunem să avem o serie de realizări, printre acestea sunt betonarea mai multor drumuri principale pentru a exista o conexiune între mai multe sectoare din localitatea noastră, acum avem și drumuri impracticabile. Ne propunem să soluționăm problema apeductului și sperăm că Fondul Ecologic va fi funcțional deoarece banii vin de acolo, dar este nevoie și de contribuția localității în proporție de 15%. Intenționăm să stabilim parteneriate cu frații noștri din România, ne propunem să facem înfrățiri cu diverse localități de peste Prut. Acum avem nevoie de tehnică specială pentru colectarea gunoii. Avem și alte obiective dar pentru început este important să realizăm aceste priorități.

Vă mulțumim!

PRIMARUL COMUNEI PÂRLITA, UNGHENI LIUDMILA NISTOR: „CONSIDER CĂ UN PRIMAR BUN ESTE ACEL CARE CAUTĂ ȘI GĂSEȘTE BANI PENTRU A DEZVOLTA LOCALITATEA”

Liudmila Nistor a devenit al 32 de ani primar al comunei Pârlita, Ungheni. Este cea mai mare localitate rurală din raionul Ungheni cu 6000 de locuitori. Liudmila Nistor își propune să identifice modalități de dezvoltare a comunei, dar și să motiveze tinerii să rămână în localitatea natală.

Veniți din domeniul educației. La școală lucrezi cu elevii, în funcția de primar trebuie să ții cont de doleanțele tuturor oamenilor din comunitate.....

Liudmila Nistor: În perioada 2015-2019 am fost consilier local și am înțeles că localitatea are nevoie de oameni care să poată găsi soluții la problemele existente. Am fost coordonator în cazul a trei proiecte și am această dorință de a ajuta pe cei care într-adevăr au nevoie de susținere, de a îmbunătăți condițiile de trai ale acestora.

Bugetul satului Pârlița vă permite să faceți schimbările de care este nevoie în localitate?

Liudmila Nistor: Bugetul comunei Pârlița este unu auster, ca și în marea majoritate a localităților, suntem în căutarea noilor oportunități. Deja am inițiat procedura de înfrățire cu unele localități din România, ne propunem să reînnoim acordul cu comuna Bârnova, Iași, cu unele localități din Federația Rusă, iar la întrevvedere primarilor cu CALM și experții din Norvegia am văzut că există oportunitatea de a găsi și un partener din Norvegia. Atragerea surselor de finanțare din exterior este un alt obiectiv al nostru. Consider că un primar bun este acel care caută și găsește bani pentru a dezvolta localitatea pe care o reprezintă.

Care ar fi cele mai acute probleme din localitatea Dvs?

Liudmila Nistor: Potrivit sondajelor efectuate, cele mai grave probleme sunt lipsa apei și a canalizării, care nu pot fi soluționate din 2004, din mai multe motive. Eu sunt convinsă că împreună cu cetățenii vom reuși, deoarece dorința noastră este foarte mare.

Oamenii vor să se implice, să participe inclusiv cu contribuție?

Liudmila Nistor: Comuna este foarte mare, cu 6 mii de locuitori și suma necesară pentru realizarea acestor obiective este imensă. Avem agenți economici care contribuie la sporirea bugetului localității lucru pentru care le mulțumim. O altă prioritate este să mărim numărul agenților economici deoarece de activitatea acestora depinde venitul propriu al comunei.

Cum îi susținem pe acești agenți economici?

Liudmila Nistor: Am venit cu propunerea ca tinerii antreprenori să fie scutiți de taxa locală în primul an de activitate. Acum se lucrează la elaborarea acestei inițiative și sperăm că astfel vom încuraja tinerii să rămână în localitate și să participe la dezvoltarea acesteia. Vom organiza și seminare pentru instruirea tinerilor pentru a putea iniția o afacere. Sunt oportunități, ne lipsește informarea.

Băștinașii stabiliți peste hotare și-ar dori să se implice în acest proces?

Liudmila Nistor: Deocamdată relațiile cu diaspora nu au fost consolidate, dar ne propunem să includem acest obiectiv și în strategia de dezvoltare a localității, mai ales că acum există această oportunitate de scriere a proiectelor în cadrul programului DAR 1+3. Este un potențial uriaș care ar fi bine să fie implicat în procesele de la nivel local.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

**PRIMARUL DE EGORENI, SOROCA VICTOR MUTRUC: „ÎN PRIMĂRII TREBUIE SĂ AVEM
POSIBILITATEA DE A ANGAJA MĂCAR O PERSOANĂ RESPONSABILĂ DE SCRIEREA
PROIECTELOR”**

Victor Mutruc este primar la al cincilea mandat în satul Egoreni, Soroca. Satul Egoreni este situat la 4 km de orașul Soroca și are 1070 de locuitori. Primarul consideră că localitatea sa ar avea de câștigat dacă ar face parte din municipiul Soroca. O altă doleanță a sa este ca impozitul persoanelor care lucrează în localitățile din apropiere să ajungă acolo unde cetățeanul are domiciliul.

Care este principala ocupație a oamenilor din Egoreni?

Victor Mutruc: Agricultură este principala îndeletnicire. Avem 1200 de ha pământ arabil. Câțiva agenți economici au luat în arendă mai mult pământ, avem și doi agenți care au cumpărat câte vreo 200 de ha de teren. Avem și cariere de importanță locală, iar patru agenți economici dobândesc piatră.

În bugetul local ajung bani de pe urma acestor activități?

Victor Mutruc: Da, ei plătesc impozitul funciar în valoare de 350 de lei pentru un ha și pentru arenda terenurilor care aparțin primăriei Egoreni.

Primăria are bani pentru a contribui la dezvoltarea localității?

Victor Mutruc: Nu prea. După reorganizarea gospodăriei agricole clădirile și terenurile rămase fără stăpân au fost comercializate. În statele de personal ale primăriei trebuie să avem măcar o persoană responsabilă de scrierea proiectelor. Cu ajutorul Băncii Europene de Dezvoltare și Reconstrucție am asigurat satul cu apă potabilă, investiția a fost de circa 12 milioane de lei. A fost un proiect vast, iar de la populație nu a fost colectat niciun bănuț. Prin intermediul Fondului de Investiții Sociale din Moldova am gazificat satul în proporție de 100%.

Ar fi avantajată localitatea Dvs dacă ar face parte din municipiul Soroca?

Victor Mutruc: Ar fi bine dar cu păstrarea primăriei locale, așa cum e și în municipiul Chișinău. Nu cunosc bugetul municipiului Soroca, dar știu că primăriile din cadrul municipiului Chișinău primeau câte două milioane de lei de la primăria Chișinău, iar într-o localitate se poate de făcut multe lucruri cu acești bani. Există așa un paradox, foarte multe sate din Republica Moldova mor iar Egoreniul înflorește. În 2003, atunci când am devenit primar erau 700 de locuitori, acum sunt 1070 de locuitori. Suntem aproape de oraș, până la intrarea în sat drumul e excelent, așezarea geografică este foarte bună, cred că astfel se explică faptul că numărul locuitorilor crește.

Despre activitatea CALM ce părere aveți?

Victor Mutruc: Una foarte bună. Am fost la multe întruniri organizate de CALM. Am avut întrevederi cu diverși miniștri, iar poziția primăriilor a fost mereu susținută, ideile care au venit din teritoriu au fost promovate de către CALM. Poate nu s-a reușit realizarea acestora în proporție de 100% dar datorită CALM au fost soluționate o parte din problemele noastre și aceste realizări ne ajută în activitate, cum ar fi adoptarea Legii finanțelor publice, redistribuirea impozitului pe venitul persoanelor fizice etc. O problemă ar fi faptul că mulți locuitori ai satelor lucrează la oraș și impozitul pe venit rămâne acolo unde este înregistrată întreprinderea, nu acolo unde locuiește cetățeanul.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL SATULUI RĂDULENII VECHI, FLOREȘTI IURIE RADU: „NU VOM REUȘI PREA MULTE ATÂT TIMP CÂT NU AVEM O DESCENTRALIZARE ADEVĂRATĂ”

Iurie Radu este primar la al doilea mandat în satului Rădulenii Vechi, Florești. Consideră că din cauza birocrăției existente încă nu s-a reușit construcția apeductului din localitate. Este convins că în cazul în care măcar în centrele raionale vor fi create locuri de muncă atunci celelalte probleme vor fi mult mai ușor de soluționat.

Faptul că ați candidat pentru al doilea mandat înseamnă că ați făcut față provocărilor din primii patru ani de activitate?

Iurie Radu: Îmi propun să finisăm unele proiecte. De exemplu, construcția apeductului a început până la mine, iar eu am continuat lucrările. Avem contract cu Ministerul Mediului, dar știți cum sunt finanțările de la stat și, din păcate, încă din 2013 se lucrează la acest proiect. Suntem în 2020 și încă facem apeduct. Doar în primul meu mandat de activitate la Ministerul Mediului s-au schimbat câțiva miniștri. Pe timpul Guvernului Maia Sandu, la 21 iunie, am depus procesele verbale pentru recepția lucrărilor în sumă de 800 mii de lei, acestea au fost achitate tocmai pe 21 octombrie, după alegerile locale și astfel am pierdut cinci luni. Pentru acest an avem circa trei milioane de lei care, pentru a-i putea valorifica, trebuie transferați la timp.

Un primar mereu are de învățat câte ceva nou...

Iurie Radu: Da, un mandat de patru ani înseamnă prea puțin timp la dispoziție pentru a produce schimbări esențiale. Venind în această funcție îmi părea că voi face foarte multe, probabil fiecare coleg așa crede până ajunge primar. Totuși, după ce câștigi în această competiție înțelegi că din cauza unor legi ai mâinile legate. Nu vom reuși prea multe atât timp cât nu avem o descentralizare adevărată. Trebuie să ne dați voie nouă, APL, să soluționăm problemele așa cum știm noi mai bine. Nu este corect să se considere că noi trebuie să facem tot, dar totuși cineva să ne spună ce

și cum trebuie să facem. Noi trebuie să putem lua decizii. Pe perioada celor patru ani de activitate am avut foarte multe controale și rar când venea cineva să-ți dea un sfat despre cum să procedezi corect sau să te atenționeze că într-un caz sau altul nu este bine. Până a deveni primar am activat în mai multe domenii și credeam că le cunosc pe toate, dar nu este așa. Am făcut studii și la Academia de Administrare Publică din Chișinău. Învățăm foarte multe în perioada activității, întrebăm colegii, mai avem seminare care înseamnă foarte mult pentru noi.

Ce vă doriți să realizați în acest mandat?

Iurie Radu: Nu am stabilit multe obiective. Îmi propun să finalizez construcția apeductului, să iluminăm dar și să reparăm cât mai multe drumuri. Având aceste lucrări făcute sper că lumea nu va mai pleca din sat. Uneori ne gândim că nu avem pentru cine face drumuri sau construi apeduct. Sper că vom reuși să atragem și unele investiții pentru a opri migrația oamenilor, dar primăria nu poate face singură acest lucru, este nevoie de o strategie a țării. Ea există, eu tot am făcut strategia satului ghidându-ne de cea a țării, aceasta însă rămâne pe hârtie. Măcar în centrul raional trebuie deschise locuri de muncă. Dacă vom avea locuri de muncă, celelalte probleme vor deveni mult mai ușor de soluționat.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL COMUNEI CHITCANII VECHI, TELENEȘTI SERGIU CUCU: „CRED CĂ OAMENII MI-AU ACORDAT VOTUL DE ÎNCREDERE PENTRU A SOLUȚIONA MĂCAR O PARTE DIN PROBLEMELE LOR”

Sergiu Cucu a devenit primar la primul mandat în comuna Chițcanii Vechi, Telenești. Timp de 12 ani a activat în calitate de consilier local iar alți 8 ani a fost inginer cadastral. A considerat că cunoștințele acumulate pot fi folosite în beneficiul comunității. Este de părere că la primărie e la fel ca în armată, diferența fiind că patria o servești doi ani, iar comunitatea natală cel puțin patru.

De ce are nevoie un primar pentru a putea face față lucrurilor?

Sergiu Cucu: În afară de cunoștințe are nevoie de o echipă care să lucreze cot la cot deoarece doar așa poți avea rezultate. Mă bucur că printre consilieri sunt profesori, agenți economici, oameni cu capacități care își dau străduința pentru dezvoltarea satului.

Cei mai mulți oameni care au rămas în satele Republicii Moldova sunt în vârstă...

Sergiu Cucu: Mulți au plecat dar cei care au rămas speră ca va fi mai bine și sunt gata să se implice în dezvoltarea localității. Avem două Case de Cultură funcționale. Atât în Chițcanii Vechi, cât și în Chițcanii Noi activează câte un ansamblu folcloric. La ora actuală avem 2300 de locuitori, dar au fost mai mulți.

Credeți că este nevoie de o reformă administrativ-teritorială în Republica Moldova?

Sergiu Cucu: Cred că este nevoie de o reformă administrativ-teritorială. A fost bine atunci când au început reforma cu județele, păcat că au stopat-o. E nevoie de comasat unele primării pentru a fi mai puține cheltuieli.

Ce vă propuneți să realizați în acest mandat?

Sergiu Cucu: Foarte multe. Am creat o asociație a băștinașilor și cu ajutorul acestui ONG vom implementa proiecte pentru dezvoltarea satului. Iluminarea stradală și drumurile sunt cele mai stringente necesități. Comuna are nevoie de canalizare și stație de epurare, dar acestea sunt niște proiecte foarte scumpe, pe care sper că pe parcurs le vom realiza.

Cum credeți, de ce cetățenii v-au acordat anume Dvs votul de încredere?

Sergiu Cucu: Probabil pentru că au încredere în mine. M-am străduit în toată activitatea mea să fiu sincer cu oamenii, să soluționez problemele respectând legea, să nu obișduiesc pe nimeni. De zece ani activez în calitate de antreprenor și oamenii au văzut că pot să fac anumite lucruri, cred că mi-au acordat votul pentru a soluționa și o parte din problemele lor.

Nu vă pare rău că ați renunțat la domeniul antreprenorial în favoarea primăriei?

Sergiu Cucu: Am fost conștient de decizia pe care am luat-o. La urma urmei, așa cum în tinerețe am servit timp de doi ani patria, acum voi munci timp de patru ani în folosul comunității.

Și dacă consătenii vor decide că nu doar 4, dar 8 sau 12 ani trebuie să munciți în folosul comunității?

Sergiu Cucu: Vom trăi și vom vedea. Totul depinde de rezultatele primului mandat de activitate.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

IURIE POTORAC, PRIMARUL COMUNEI CUHUREȘTII DE JOS, FĂLEȘTI: „VOM REUȘI AVÂND SUSTINEREA GUVERNULUI ȘI A BĂȘTINAȘILOR CARE AU PLECAT”

Iurie Potorac a devenit primarul comunei Cuhureștii de Jos, Florești. La reuniunea primarilor din raionul Florești a avut ocazia să cunoască o parte dintre colegi, dar și să afle mai multe informații despre serviciile pe care le prestează CALM.

Din ce domeniu veniți în administrația publică locală?

Iurie Potorac: Sunt contabil de specialitate dar vin din sport. Un băștinaș de-al nostru a deschis în comună o academie de fotbal pentru copii și timp de doi ani și jumătate am activat în cadrul acestei instituții în calitate de antrenor, director sportiv etc.

Ce v-a motivat să schimbați domeniul de activitate?

Iurie Potorac: Am vrut să fiu alături de oameni, le cunosc grijile și problemele și îmi propun să contribui la soluționarea acestora.

Cui rămân copiii fără antrenor și director?

Iurie Potorac: Într-adevăr este o problemă deoarece specialiști nu sunt. Avem un microbuz dar nu găsim șofer. Mulți consăteni au plecat. Urmează să încercăm să identificăm soluții pentru a angaja oameni în funcțiile vacante.

De ce ar avea nevoie localitatea Dvs?

Iurie Potorac: Probleme sunt destule. Îmi doresc, în primul rând, să nu mai avem gunoști neautorizate. Drumurile necesită a fi reparate. Avem o porțiune de 2 km de drum regional care

trece prin localitatea noastră și este într-o situație deplorabilă. Mai puțin de jumătate din străzi sunt iluminate. Casa de Cultură se risipește. Sperăm că Guvernul ne va ajuta, ne punem speranța în proiectele investiționale, dar și în băștinașii care au plecat din sat.

Sunt dispuși oamenii care au plecat să ajute comunitatea?

Iurie Potorac: În discuțiile pe care le avem își manifestă toată susținerea. Chiar recent, de Sfântul Nicolae, unul dintre consătenii noștri, susținut de un partener din Austria a donat haine pentru 25 de copii din familii social-vulnerabile din localitate și a organizat o masă de sărbătoare pentru 60 de oameni.

Ce părere aveți despre întrunirea primarilor din cadrul Filialei CALM din Florești?

Iurie Potrorac: Cred că e un eveniment pentru binele nostru și al populației. Raionul Florești este mare, cunosc o parte din primari, o parte însă am ocazia să-i văd pentru prima dată aici. Sper că ne vom cunoaște mai bine și vom conlucra.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

LUDMILA ZDRAGUȘ, PRIMAR DE ȘTEFĂNEȘTI, FLOREȘTI: „CU CALM VORBIM ÎN ACEEAȘI LIMBĂ, CEEA CE NU REUȘIM MEREU ÎN RELAȚIILE CU INSTITUȚIILE STATULUI”

Ludmila Zdraguș este primar la al doilea mandat în comuna Ștefănești, raionul Florești. A candidat pentru această funcție dorind să continue cauza soțului său care a fost primar în

Ștefănești timp de 14 ani. Afirmă că la primărie se simte ca peștele în apă deoarece dacă ai dragoste și compasiune față de oameni nu ai cum să nu înregistrezi rezultate.

Ce calități trebuie să aibă o femeie pentru a deveni un bun primar?

Ludmila Zdraguș: Trebuie să fie mai puternică decât un bărbat. Trebuie să întrunească toate calitățile unei femei, să vadă toate ungherele, să aibă grijă de populația de toate vârstele, să fie hotărâtă, curajoasă, uneori chiar obraznică pentru a-și atinge scopurile în beneficiul locuitorilor.

Înainte de Dvs, primar în Ștefănești a fost soțul Dvs...

Ludmila Zdraguș: Soțul meu a lucrat în calitate de primar 14 ani, Domnul să-l odihnească. Am vrut să-i continui cauza și am candidat, iar oamenii m-au ales. Eu cunoșteam de la soț foarte multe despre această activitate. Mulți sunt de părere că e foarte greu de lucrat cu oamenii, eu însă nu consider astfel. Nu vă imaginați cât de fericită sunt în această funcție, cât de mult contează pentru mine satisfacția pe care o am în rezultatul acordării ajutorului consătenilor mei. Consider că mă reprezintă atât de mult această funcție încât mă simt la primărie ca peștele în apă.

De ce este importantă conlucrarea cu cetățenii?

Ludmila Zdraguș: Mulți au abilități de conducător, de organizator, dar nu pot stabili acest contact cu cetățenii, deși acest lucru este cel mai important. Vine câte un cetățean care are nevoie de ceva anume. În funcție de situație îi explici că trebuie să mai așteptăm sau că nu este posibil ceea ce își dorește. În orice situație omul pleacă acasă împăcat, dacă știi cum să vorbești cu el. Acum avem cea mai mare criză de dragoste și bunătate. Pe mine Dumnezeu m-a înzestrat cu aceste haruri de neprețuit. În primul rând eu asta dăruiesc consătenilor mei, indiferent de statutul lor. Eu găsesc scuze pentru toate viciile sau pentru toate minusurile pe care le are persoana. Sunt licențiată în asistența socială, am lucrat și în calitate de directoare la grădiniță și am reușit împreună cu colectivul să transformăm această instituție în una dintre cele mai bune din raion. Același lucru îmi propun să fac și în calitate de primar.

Un om se naște cu aceste calități de lider sau ele se dezvoltă pe parcursul vieții?

Ludmila Zdraguș: Poate că aceste trăsături sunt în gene, însă dacă există dragoste în ceea ce faci atunci rezultatele vin de la sine.

Ce vă leagă de CALM?

Ludmila Zdraguș: Pe lângă facultățile la care am studiat, am participat la foarte multe instruirii în rezultatul cărora am spus că la universități obținem studii, capacități, aptitudini, dar abilitățile pe care le obținem în cooperare cu societatea civilă te fac diferit. CALM-ul este un respiro, un suflu pentru autoritățile locale. Ne simțim foarte bine în compania acestor oameni fiindcă avem susținerea lor și vorbim într-o limbă, ceea ce nu reușim mereu în relația cu instituțiile statale.

Ce vă doriți să realizați în acest mandat pentru localitatea Dvs?

Ludmila Zdraguș: Locuitorii să aibă atitudine față de tot ce îi înconjoară. Să avem aceleași scopuri, să creăm niște condiții bune de trai pentru noi, începând cu curățenia, continuând cu extinderea

iluminării stradale, cu reparația drumurilor și menținerea acestora. Ne dorim să creăm și alte condiții, care nu sunt strict necesare dar care creează o stare de bine oamenilor din localitate.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

GALINA BURDUJA, PRIMAR DE LUNGA, FLOREȘTI: „E MAI GREU SĂ FII PRIMAR DECÂT MILITAR”

Galina Burduja este primar la al patrulea mandat în satul Lunga, Florești. În administrația publică locală a venit din domeniul militar, acolo a activat timp de 14 ani. Pe teritoriul localității pe care o administrează activează Aeroportul Internațional „Mărculești” cu statut de zonă economică liberă, dar și o bază de aviație.

Până a deveni primar ați activat în domeniul militar...

Galina Burduja: Am făcut serviciul militar timp de 14 ani. Vă mărturisesc că la primărie este mai greu decât în militarie fiindcă în toată ziua sunt obstacole ce trebuie depășite. În militarie execuții întocmai ordinul comandantului și în primărie ești executantul, doar că fiecare locuitor al satului este un comandant care îți dă ordine. Astăzi cei mai mulți cetățeni nu te roagă să-i ajuți cu ceva anume dar consideră că primarul trebuie să le soluționeze orice problemă.

În localitate aveți Bază de Aviație, Aeroportul internațional Mărculești, dar și alți agenți economici. Ce avantaje are comunitatea de pe urma activității acestora?

Galina Burduja: În bugetul local vin bani din impozitul pe salariul angajaților acestor întreprinderi. Nu vă pot spune suma exactă pentru că nu pot divulga numărul militarilor, nici a angajaților din zona economică liberă Mărculești.

Ce vă permiteți să faceți cu banii din bugetul local?

Galina Burduja: Foarte multe lucruri. Drumuri în variantă albă aproape că nu mai facem, doar asfaltate. Am avut posibilitate să iluminăm străzile din tot satul. Tot din banii bugetului local ne-am permis să mai deschidem o grupă în grădiniță, acest obiectiv ne-a costat 700 mii de lei. În 2014 am făcut trotuarele, clădirile sunt reparate. Mai avem de gazificat Casa de Cultură. Și de la noi pleacă oamenii, dar ne favorizează faptul că avem această Bază de Aviație, la noi rămân persoane tinere, cu copii. Cu regret, școala a fost închisă încă în 2013.

Ce cunoașteți despre activitatea CALM?

Galina Burduja: Sunt la al patrulea mandat și am devenit membri ai CALM încă de la începutul activității acestei instituții. Am participat la mai multe ședințe, întruniri. Cunosc serviciile pe care le oferă CALM-ul, dar și persoanele care activează în cadrul acestei organizații. CALM-ul lucrează pentru primării, unele probleme pe care nu le poate soluționa fiecare primar în parte sunt abordate la nivelul CALM și astfel pot fi soluționate.

Ce vă doriți să realizați în acest mandat? De ce mai are nevoie localitatea Dvs?

Galina Burduja: Localitatea tot timpul are nevoie de câte ceva. În primul rând vrem să finisăm asfaltarea tuturor drumurilor din sat, să facem un teren de joacă pentru grupa nou-deschisă de la grădiniță și ne propunem să organizăm un festival de amploare ce ar atrage turiștii în localitate.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md